

МЕЛЬНИК

Ольга Григорівна
olia_melnyk@ukr.net

УДК 336.6:658.1:34

АДАМІВ

Марта Євгенівна
marta_adamiv@i.uaЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІАГНОСТИКИ НЕПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТА БАНКРУТСТВА БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЙ¹

EUROPEAN EXPERIENCE OF NORMATIVE AND METHODOLOGICAL SUPPORT FOR BUSINESS ORGANIZATIONS INSOLVENCY AND BANKRUPTCY DIAGNOSTICS

д.е.н., професор, завідувач кафедри, Національний університет «Львівська політехніка», Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту, кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності

к.е.н., асистент, національний університет «Львівська політехніка», Навчально-науковий інститут економіки і менеджменту, кафедра зовнішньоекономічної та митної діяльності

У статті обґрунтовано актуальність гармонізації вітчизняної нормативно-методичної бази діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-організацій в умовах європейської інтеграції. Досліджено та систематизовано кращу законодавчу практику провідних європейських держав у сфері визнання неплатоспроможності та банкрутства підприємств, а також виокремлено ключові напрями гармонізації вітчизняної нормативно-методичної бази у цій сфері.

В статті обґрунтовано актуальність гармонізації отечественной нормативно-методической базы диагностики неплатежеспособности и банкротства бизнес-организаций в условиях европейской интеграции. Исследована и систематизирована лучшая законодательная практика ведущих европейских государств по признанию неплатежеспособности и банкротства предприятий, а также выделены ключевые направления гармонизации отечественной нормативно-правовой базы в этой сфере.

In the article the actuality of the harmonization of national normative and methodical framework for insolvency and bankruptcy diagnostics of business organizations in terms of European integration is grounded. The best legislative practice of leading European countries in the field of insolvency and bankruptcy recognition at enterprises is investigated and systematized, as well as the key directions of national normative and methodical framework harmonization in this area are singled out.

Ключові слова: діагностика, нормативно-методична база, гармонізація, європейський досвід, європейська інтеграція

Ключевые слова: диагностика, нормативно-методическая база, гармонизация, европейский опыт, европейская интеграция

Keywords: diagnostics, normative and methodical framework, harmonization, European experience, European integration

1. Публікація містить результати досліджень, проведених за грантом Президента України за конкурсним проектом Ф 66 Державного фонду фундаментальних досліджень

ВСТУП

На сучасному шляху активних прагнень здобути статус розвинутої європейської держави Україна повинна продемонструвати гармонійну відповідність різних суспільних сфер визнаним європейським стандартам. В сучасних умовах рецесії національної економіки, що супроводжується низькими фінансовими параметрами функціонування вітчизняних бізнес-структур та високою частотою декларування банкрутства підприємств, пріоритетним компонентом гармонізаційного процесу має стати державний інститут банкрутства. Адже не новиною є той факт, що саме за допомогою якісного

нормативно-методичного забезпечення діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-організацій європейські держави змогли значною мірою забезпечити виживання та збереження цілісності тих суб'єктів господарювання, що володіють економічним потенціалом для відновлення та продовження нормального функціонування, ліквідацію усіх економічно неактивних підприємств, попередження та уникнення загрози банкрутства у діяльності підприємницьких структур. На жаль, як свідчать результати вивчення та аналізування вітчизняної нормативно-методичної бази у досліджуваній сфері, чинне національне законо-

давство характеризується істотними протиріччями, неузгодженостями та невідповідностями європейським вимогам, що значною мірою перешкоджає, насамперед, прогресивному розвитку вітчизняної економіки та успішній інтеграції України у Європейський Союз.

Ознайомлення із теоретико-прикладними матеріалами за проблемою дає підстави стверджувати про те, що на сьогодні практично немає спеціалізованих напрацювань у сфері дослідження європейського досвіду нормативно-методичного забезпечення діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-структур задля подальшої гармонізації вітчизняного законодавства, що є об'єктивною необхідністю євроінтеграційного процесу. Таким чином, не вирішеним актуальним завданням сьогодення є ґрунтовне дослідження кращої європейської законодавчої практики діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-організацій з метою встановлення її ключових переваг та особливостей імплементації.

МЕТА РОБОТИ полягає у дослідженні досвіду провідних європейських держав у сфері нормативно-методичного забезпечення діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-організацій.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Теоретико-методологічною базою для реалізації дослідження стали нормативно-правові акти різних європейських держав, що регулюють процес діагностики неплатоспроможності та банкрутства підприємств, спеціалізовані науково-практичні праці, дані різноманітних міжнародних агентств. Одержання результатів роботи було забезпечено за допомогою використання таких методів дослідження: теоретичного узагальнення – для систематизації положень різноманітних нормативно-правових актів та науково-практичних матеріалів; аналізу – для критичного аналізу європейського досвіду нормативно-методичного забезпечення діагностики неплатоспроможності та банкрутства підприємницьких структур; порівняння – для виокремлення переваг та недоліків нормативно-правових баз різних європейських держав, та інші.

РЕЗУЛЬТАТИ

Для визначення найбільш прогресивних європейських держав, котрі володіють якісними нормативно-методичними базами у сфері діагностики неплатоспроможності суб'єктів господарювання, звернемось до визнаної міжнародної рейтингової системи Doing Business [1], в межах якої одним із параметрів оцінювання країн світу є комплексний індикатор вирішення справи у сфері неплатоспроможності підприємств. Вказаний індикатор дає змогу ідентифікувати недоліки чинного законодавства країни у сфері діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-організацій, а також ключові процедурні та адміністративні перешкоди за цим напрямом. Варто зазначити, що в межах вказаного індикатора оцінюються наступні субіндикатори: часові затрати на задоволення вимог

кредиторів; фінансові витрати на ведення справи про неплатоспроможність; кінцевий результат у справі про неплатоспроможність; коефіцієнт повернення заборгованості; індекс ефективності нормативно-правової бази країни у сфері неплатоспроможності та банкрутства підприємств, який включає чотири субіндекси (індекс відкриття справи щодо неплатоспроможності бізнес-організації, індекс управління майном боржника, індекс процедури реорганізації та індекс участі кредиторів).

На підставі результатів рейтингування різних держав світу за критерієм вирішення справ щодо неплатоспроможності підприємств та зокрема ефективності національних нормативно-правових баз у цій сфері, котре проводилось в межах міжнародної рейтингової системи Doing Business у 2015 р. [1], а також враховуючи рівень розвитку економіки країн та її господарського арсеналу зокрема, виокремимо провідні європейські держави, які володіють прогресивними законодавчими базами у досліджуваній сфері: Німеччина (одержала 15 балів із 16 максимально можливих балів), Італія (13,5 балів), Польща (12,5 балів), Іспанія (12 балів), Нідерланди (11,5 балів), Великобританія (11 балів), Франція (11 балів). Варто зауважити, що у 2015 р. вітчизняна нормативно-правова база діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-організацій була оцінена лише у 8,5 балів, а Україна посіла 141 місце у досліджуваній сфері серед усіх країн світу [2].

Серед вищеперелічених європейських держав слід виокремити Польщу, котра може стати найбільш реальним орієнтиром для України у контексті проведення реформ нормативно-правової бази з огляду на останні інноваційні зміни польського законодавства у сфері діагностики неплатоспроможності й загрози банкрутства підприємств, що були введені у дію 1 січня 2016 р. відповідно до Закону Канцелярії Польського Сейму «Про реструктуризацію» № 978 від 15 травня 2015 р. [3].

Насамперед, розглянемо ключові підстави для офіційного визнання неплатоспроможності суб'єкта господарювання та оголошення його банкрутом, котрі затверджені у Законі Канцелярії Польського Сейму «Про банкрутство» № 60 (535) від 28 лютого 2003 р. з останніми змінами та доповненнями [4]. Згідно із положеннями вказаного Закону банкрутом визнається боржник, який є неплатоспроможним, тобто, втратив здатність погашати свої грошові зобов'язання. При цьому також зазначається, що боржник є неплатоспроможним, якщо невиконання ним своїх грошових зобов'язань триває понад три місяці. Щодо безпосередньо юридичної особи, то така особа визнається неплатоспроможною ще й за умови, якщо сума її грошових зобов'язань перевищує вартість майна, а такий стан суб'єкта господарювання утримується понад 2 роки. Водночас у Законі роз'яснено, що грошові зобов'язання боржника перевищують вартість його майна у тому випадку, якщо відповідно до даних балансу такого суб'єкта господарювання його грошові зобов'язання, окрім забезпечень за зобов'язаннями та зобов'язань перед

пов'язаними сторонами, перевищують вартість його активів, а такий стан продовжується понад 2 роки.

Як зазначає Петр Зіммерман, голова Правління польської організації із реструктуризаційних питань [5], донедавна переважна більшість порушених справ про банкрутство польських підприємств завершувалась їх ліквідацією. Натомість, за допомогою реструктуризаційних заходів, передбачених положеннями нового Закону [3], бізнес-структури одержують значно ширші можливості для відновлення діяльності навіть в умовах критичного фінансового стану. Такий досвід перейнятий із законодавчої практики США, де суб'єкти господарювання мають змогу навіть на межі збитковості провести реструктуризаційні заходи у цілях збереження підприємства та забезпечення його стабільного функціонування. Окрім того, положеннями Закону «Про реструктуризацію» [3] передбачено також максимально можливе врахування інтересів кредиторів, захист їхніх вимог до боржника, розширення права участі та впливу на перебіг судового розгляду справи про банкрутство їхнього боржника. При цьому, як наголошує Петр Зіммерман [5], такими змінами зможуть успішно скористатись ті підприємства, на котрих фахівцями постійно реалізуються цільові діагностичні процедури та вчасно ідентифікуються проблеми діяльності.

Так, Законом «Про реструктуризацію» [3] у Польщі передбачено чотири способи уникнення ліквідації суб'єкта господарювання залежно від ступеня загрози банкрутства: укладання часткової домовленості боржника з вибраними кредиторами стосовно тих зобов'язань, реструктуризація яких матиме визначальний вплив на подальшу діяльність боржника; укладання домовленості боржника з кредиторами щодо реструктуризації зобов'язань без залучення судових органів; проведення реструктуризації зобов'язань боржника за спрощеною процедурою; проведення санаційних заходів, в межах яких відбувається реструктуризація зобов'язань, а боржник володіє обмеженим правом управляти своїм майном.

Окрім досвіду Польщі щодо регулювання особливостей діагностики неплатоспроможності та банкрутства підприємницьких структур, доцільно також більш ретельно розглянути законодавчу практику Німеччини у досліджуваній сфері з огляду на одержану найвищу оцінку за її ефективність.

Так, ключовим нормативно-правовим актом Німеччини, що регулює особливості діагностування неплатоспроможності та банкрутства суб'єктів господарювання, є Кодекс «Про неплатоспроможність» від 1.01.1999 р. [6]. Варто зазначити, що вказаний Кодекс від дати його прийняття був істотним чином модифікований у 2012 р. та 2014 р. з урахуванням законодавчих практик США та Великобританії у цілях зміцнення позицій кредиторів та удосконалення інструментарію реструктуризації боржника. Таким чином, на сучасному етапі німецьке законодавство у сфері порушення та ведення справи про неплатоспроможність підприємницьких структур,

насамперед, спрямоване на задоволення вимог кредиторів боржника шляхом продажу майна останнього та справедливого розподілу одержаних доходів, або досягнення домовленості між кредиторами та боржником у спеціальному плані відновлення платоспроможності боржника та збереження його цілісності як господарської одиниці.

Відповідно до ст. 13 ч. 1 Кодексу «Про неплатоспроможність» [6] справа про визнання неплатоспроможності боржника може бути порушена на підставі офіційного запиту кредиторів або самого боржника. При цьому відкриття такої справи уможливлується лише за наявності низки причин, котрі прописані у ст. 17-19 ч. 1 Кодексу. Зокрема, ключовою причиною у цьому контексті є неплатоспроможність боржника, яка розглядається як неспроможність суб'єкта господарювання погашати свої зобов'язання на дату їх виплати, тобто, простежується зупинка виплат підприємства за зобов'язаннями. Також боржник має право подати власний запит на порушення справи про його неплатоспроможність в умовах існування загрози, котра неминуче призведе до виникнення його неплатоспроможності. При цьому вважається, що така загроза існує для суб'єкта господарювання, якщо він ймовірно буде не здатен здійснити виплати за своїми поточними зобов'язаннями на дату їхнього погашення. Наступною причиною порушення справи про неплатоспроможність боржника є наявність у нього надмірної заборгованості, що проявляється у випадку, якщо активів боржника недостатньо для покриття усіх його існуючих зобов'язань [6-7].

За німецьким законодавством судові процедури у справах про неплатоспроможність підприємницьких структур реалізуються у два етапи попереднього та остаточного розгляду справи. Попередні судові процедури ґрунтуються на перевірці заявлених кредиторами або боржником підстав для визнання останнього неплатоспроможним. При цьому для реалізації попереднього етапу судом формується комітет кредиторів, який обирає керуючого для провадження попередніх процедур щодо перевірки платоспроможності боржника. Таким чином, забезпечується максимальне врахування інтересів кредиторів під час ведення справи про визнання неплатоспроможності боржника. Надалі на підставі висновків керуючого суд приймає рішення стосовно необхідності відкриття завершальної судової справи проти неплатоспроможного підприємства у випадку існування підтверджених ознак його неплатоспроможності та наявності у боржника достатнього майна для покриття витрат на ведення судових процедур. Як правило, для реалізації завершальної судової процедури про визнання неплатоспроможності боржника судом призначається той самий керуючий, який вів справу попереднього оцінювання платоспроможності боржника [6-7].

Стосовно законодавчих практик у сфері діагностування неплатоспроможності та банкрутства бізнес-організацій інших європейських держав, то у табл. 1 наведено характеристику ключових процедур діагностики неплатоспроможності підприємств провідних країн Європи.

Нормативно-методичні процедури діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-організацій провідних європейських держав [систематизовано авторами на підставі [3-10]]

Країни	Діагностичні процедури у сфері неплатоспроможності та банкрутства бізнес-організацій
1	2
Велико-британія	<p>1. Процедури до визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>1.1. Укладання домовленості між боржником та кредиторами або акціонерами щодо об'єднання, злиття організацій, тощо з метою зміни прав останніх.</p> <p>1.2. Добровільне укладання домовленості боржника з його кредиторами стосовно виплати його зобов'язань впродовж встановленого періоду часу.</p> <p>1.3. Призначення судовим органом незалежного керуючого справою боржника.</p> <p>1.4. Призначення судовим органом керуючого справою боржника від імені кредиторів.</p> <p>2. Процедури після визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>2.1. Укладання домовленості між боржником та кредиторами або акціонерами щодо об'єднання, злиття організацій, тощо з метою зміни прав останніх.</p> <p>2.2. Добровільне укладання домовленості боржника з його кредиторами стосовно виплати його зобов'язань впродовж встановленого періоду часу.</p> <p>2.3. Призначення судовим органом незалежного керуючого справою боржника.</p> <p>2.4. Призначення судовим органом керуючого справою боржника від імені кредиторів.</p> <p>2.5. Ліквідація (ліквідація підприємства боржника та аналогічні процедури, які застосовуються до визнання його неплатоспроможності).</p>
Люксем-бург	<p>1. Процедури до визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>1.1. Укладання домовленості боржника із кредиторами щодо задоволення їхніх вимог на рейтингових засадах за пріоритетністю зобов'язань.</p> <p>1.2. «Очікування на виплати», що передбачає надання боржнику тимчасового відтермінування виплат за незабезпеченими вимогами кредиторів та інших кредиторів, які згодом одержали право забезпечених вимог.</p> <p>1.3. Управління діяльністю боржника під контролем судового органу.</p> <p>2. Процедури після визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>2.1. Банкрутство.</p> <p>2.2. Примусова ліквідація підприємства боржника.</p>
Іспанія	<p>1. Процедури до визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>1.1. Укладання домовленості боржника із позичальниками щодо задоволення їхніх вимог без залучення судового органу. Застосовується для фізичних осіб у стані поточної або технічної неплатоспроможності із сумою заборгованості, нижчою, ніж 5 млн. євро, та для юридичних осіб - у стані технічної неплатоспроможності, які мають менше, ніж 50 кредиторів, або із сумою зобов'язань, нижчою, ніж 5 млн. євро</p> <p>1.2. Укладання домовленості щодо рефінансування діяльності боржника, що передбачає укладання або колективної домовленості (при якій розробляється план відновлення діяльності боржника за участі кредиторів, котрі володіють щонайменше 60% зобов'язань боржника), або індивідуальної домовленості (яка не потребує участі кредиторів, що володіють переважаною часткою зобов'язань боржника, але містить обґрунтування стосовно ймовірного покращення діяльності неплатоспроможного підприємства через реалізацію процедури рефінансування).</p> <p>1.3. Укладання домовленості боржника із позичальниками щодо погашення фінансових зобов'язань під наглядом судового органу.</p> <p>2. Процедури після визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>2.1. Судові процедури щодо неплатоспроможного підприємства – реорганізація (розроблення плану реорганізації діяльності боржника за участі кредиторів) та ліквідація (можливим та рекомендованим є варіант продажу підприємства боржника як цілісної одиниці).</p>
Італія	<p>1. Процедури до визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>1.1. Проміжна погоджувальна процедура.</p> <p>1.2. Укладання домовленості боржника із позичальниками щодо задоволення їхніх вимог під контролем судового органу.</p> <p>1.3. Укладання домовленості боржника із кредиторами щодо реструктуризації заборгованості.</p> <p>1.4. Розроблення та імплементація плану порятунку підприємства боржника без залучення судового органу.</p> <p>2. Процедури після визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>2.1. Призначення у судовому порядку керуючого для ведення справи неплатоспроможного підприємства. Така процедура застосовується для великих підприємств, які налічують щонайменше 200 працівників, а загальна сума зобов'язань повинна становити щонайменше 2/3 майна та доходів організацій від операційної діяльності.</p> <p>2.2. Призначення у судовому порядку керуючого для ведення справи великого неплатоспроможного підприємства. Така процедура застосовується для великих підприємств, які налічують щонайменше 500 працівників, а загальна сума зобов'язань повинна становити не менше 300 млн. євро.</p> <p>2.3. Процедура банкрутства, яка передбачає визнання боржника неплатоспроможним, задоволення вимог позичальників, ліквідацію підприємства.</p> <p>2.4. Рейтингування кредиторів за пріоритетністю їхніх вимог стосовно підприємства, яке визнане судовим органом банкрутом, з метою подальшого задоволення таких вимог.</p>

Продовження табл. 1

1	2
Нідерланди	<p>1. Процедури до визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>1.1. Неформальне укладання домовленості підприємства, яке ще не знаходиться в стані неплатоспроможності, з його кредиторами щодо часткових виплат всієї заборгованості. При цьому підприємство має свободу у встановленні термінів виплати, які мають бути чітко визначені один раз та прописані у відповідному плані виплат, а також затверджені судовим органом.</p> <p>2. Процедури після визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>2.1. Задоволення вимог кредиторів відповідно до пріоритетності їхніх вимог у справі банкрутства проти боржника.</p> <p>2.2. Банкрутство.</p> <p>2.3. «Очікування на виплати», що передбачає надання боржнику тимчасового відтермінування виплат за незабезпеченими вимогами кредиторів та інших кредиторів, які згодом одержали право забезпечених вимог, на період до 1,5 року або більше. На цей термін управління підприємством боржника здійснюється його керівництвом та призначеним судовим органом керуючим.</p>
Франція	<p>1. Процедури до визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>1.1. «Mandat ad hoc» процедура, яка вводиться на підприємстві, що здатне самостійно здійснювати виплати за зобов'язаннями, у випадку передбачення загрози неплатоспроможності. Така процедура передбачає призначення судовим органом консультанта, який здійснюватиме лише консультування керівництва підприємства з різних питань виробничо-господарської діяльності задля уникнення стану неплатоспроможності.</p> <p>1.2. Погоджувальна процедура, на відміну від «mandat ad hoc» процедури, вводиться для підприємства, яке вже характеризується певними ознаками неплатоспроможності, з метою налагодження конфіденційних взаємовідносин із кредиторами щодо погашення зобов'язань на паритетних засадах із мінімальним залученням судових органів.</p> <p>1.3. Процедура збереження діяльності неплатоспроможного підприємства полягає у зверненні боржника до судового органу з метою надання йому визначеного періоду часу для самостійної реструктуризації діяльності з метою уникнення банкрутства. При цьому необхідним є розроблення реструктуризаційного плану із обґрунтованим врахуванням інтересів кредиторів та призначення судовим органом керуючого за діяльністю боржника.</p> <p>1.4. Пришвидшена процедура фінансового збереження діяльності боржника за своєю сутністю є аналогічною до традиційної процедури збереження діяльності боржника, однак передбачає розроблення оперативного графіку її реалізації.</p> <p>1.5. Комплексна пришвидшена процедура збереження діяльності боржника є модифікацією попередніх процедур та передбачає: автоматичне введення процедури «mandat ad hoc»; обов'язкову реалізацію погоджувальної процедури; затвердження судом реструктуризаційного плану діяльності боржника, що відбувається на підставі його погодження 2/3 голосів комітету кредиторів.</p> <p>2. Процедури після визнання неплатоспроможності боржника:</p> <p>2.1. Погоджувальна процедура боржника з кредиторами щодо задоволення їхніх вимог за участі судових органів.</p> <p>2.2. Судова процедура реорганізації діяльності боржника.</p> <p>2.3. Судова процедура ліквідація боржника як господарюючого суб'єкта.</p>

ВИСНОВКИ

Таким чином, на підставі врахування проаналізованого європейського досвіду нормативно-методичного забезпечення діагностики неплатоспроможності та банкрутства бізнес-структур і спеціалізованих матеріалів [1-10] можна виокремити такі ключові напрями гармонізації вітчизняного законодавства у досліджуваній сфері:

- оптимізація часових затрат на задоволення вимог кредиторів у напрямі їх обґрунтованого зменшення;
- оптимізація фінансових витрат на ведення справи щодо неплатоспроможності боржника у напрямі їх обґрунтованого зменшення;
- максимально можливе збереження цілісності майна боржника після завершення справи про неплатоспроможність та задоволення вимог кредиторів в умовах забезпечення його виживання або ліквідації;
- максимально можливе повернення боржником заборгованостей його позичальникам внаслідок реорганізації, ліквідації підприємства або примусового стягнення;

- надання можливості боржникам відкривати справу щодо реорганізації їхньої діяльності чи ліквідації;

- надання можливості кредиторам порушувати справу щодо реорганізації чи ліквідації боржника;

- пріоритетизація критерію ліквідності (тобто, здатності здійснювати виплати за зобов'язаннями у міру настання термінів їхнього погашення) боржника як підстави для відкриття справи про його неплатоспроможність;

- надання додаткових можливостей для боржника щодо відновлення його діяльності, зокрема, прав продовжувати виконання контрактів, які є принципово важливими для виживання підприємства; відмовитись від надмірно обтяжливих контрактів; розірвати угоди, які укладені до порушення справи про неплатоспроможність боржника і дають перевагу одому або декільком кредиторам; розірвати угоди із заниженою вартістю, які укладені до відкриття справи про неплатоспроможність боржника; одержати кредит після порушення справи для фінансування поточних витрат діяльності неплатоспроможного підприємства;

- максимальне та справедливе врахування інтересів кредиторів у процесі ведення справи про неплатоспроможність боржника на засадах надання права участі у голосуванні щодо затвердження плану реорганізації діяльності боржника тим кредиторам, чий інтерес буде змінено відповідно до положень цього плану; рейтингування кредиторів залежно від пріоритетності їхніх вимог та відповідного врахування інтересів у реорганізаційному плані; гарантування відшкодування тим кредиторам, які не підтримали реорганізаційний план;

- розширення прав кредиторів у процесі ведення справи про неплатоспроможність боржника шляхом забезпечення можливості оскаржувати рішення суду або керуючого справою про неплатоспроможність підприємства, яке стосується задоволення їхніх вимог стосовно боржника; їхньої участі у виборі керуючого справою про неплатоспроможність боржника; у голосуванні стосовно продажу значних за обсягами активів боржника; надання доступу до інформації щодо фінансового стану боржника.

Список використаних джерел

1. Офіційний сайт Міжнародного рейтингу Doing Business. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/>
2. Щорічний звіт групи Світового банку Doing Business 2016. Measuring Regulatory Quality and Efficiency. Economy Profile 2016 - Ukraine [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/~media/giawb/doing%20business/documents/profiles/country/UKR.pdf>
3. Закон Канцелярії Польського Сейму № 978 «Про реструктуризацію» від 15 травня 2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU20150000978>
4. Закон Канцелярії Польського Сейму № 60 (535) «Про банкрутство» від 28 лютого 2003 р. з останніми змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://isap.sejm.gov.pl/Download?id=WDU20030600535&type=3>
5. Piotr Zimmerman. Od stycznia obowiązuje nowe prawo upadłościowe. Dłużnicy mają większe szanse na uratowanie swoich firm [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.biznes.newseria.pl/news/od_stycznia_obowiazuje.p1932856413
6. German Insolvency Code from January, 1, 1999. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://germanlawarchive.iuscomp.org/?s=insolvency&submit=#s11>
7. Wilhem Marco, Richter Malle, Scoruppa Stefanie. German Insolvency Law – an overview. – Mayer Brown. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://m.mayerbrown.com/files/Publication/f1c7d753-bf54-4235-9298-70d0081a6438/Presentation/PublicationAttachment/3010b5c6-cc6a-4b1a-9fda-b112d03d6485/German_Insolvency_Oct_14_A4.pdf
8. Potential economic gains from reforming insolvency law in Europe. Report of Association for Financial Markets in Europe. – February, 2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.afme.eu/WorkArea/DownloadAsset.aspx?id=13863
9. Regulation (EU) 2015/848 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on insolvency proceedings [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0848&rid=1>
10. New EU Regulation on insolvency proceedings. – Paul Hastings LLP, June 29, 2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=9263372b-05b3-4f28-848f-57d7dd5ea35e>